

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **B. H.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2013, sp. zn. SZ 190492/2013/KUSK REG/Bu, č. j. 005258/2014/KUSK, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Festis Alfa spol. s r.o.**, se sídlem Musílkova 172/58, Praha 5 – Košíře, v řízení o žalobě vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 45 A 9/2014, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudcům Krajského soudu v Praze Mgr. Jitce Zavřelové, Mgr. Ing. Petru Šuránkovi a JUDr. Milanu Podhrázkému,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Praze Mgr. Jitka Zavřelová, Mgr. Ing. Petr Šuránek a JUDr. Milan Podhrázký **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 45 A 9/2014.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce napadl u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“) rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2013, sp. zn. SZ 190492/2013/KUSK REG/Bu, č. j. 005258/2014/KUSK. Předsedkyně senátu Mgr. Jitka Zavřelová informovala žalobce poučením ze dne 19. 3. 2014, č. j. 45 A 9/2014 – 74, o tom, že může namítnout podjatost soudců rozhodujícího senátu do jednoho týdne od doby, kdy se o důvodu podjatosti dozvěděl.

Žalobce svým podáním ze dne 23. 5. 2014 namítl podjatost všech soudců senátu 45 A krajského soudu, eventuálně krajského soudu jako celku, která je dána postojem senátu 45 A k osobě žalobce, zjevnou korupcí žalovaného a osoby zúčastněné na řízení. Krajský soud také svým postupem kryje zločiny komunismu, které byly na žalobci spáchány. Dále žalobce požádal o ustanovení právního zástupce, pokud by odůvodnění námítky podjatosti nepovažoval Nejvyšší správní soud za dostačující. Dne 28. 5. 2014 byla krajskému soudu doručena námitka podjatosti obdobného znění.

Je-li účastníkem řízení vznesena námitka podjatosti všech soudců určitého soudu, a přitom je již zřejmé, kterému soudci (soudcům) je či bude věc přidělena, rozhodne soud v souladu se zásadou hospodárnosti řízení o důvodech vyloučení jen těchto soudců. Až v případě, že by byl shledán důvod pro vyloučení u soudců, kterým je věc podle rozvrhu práce přidělena, je účelné posoudit důvody vyloučení i ve vztahu k ostatním soudcům (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 – 34).

Žalobce namítl podjatost všech soudců krajského soudu. Podle rozvrhu práce již věc byla přidělena senátu 45 A Krajského soudu v Praze ve složení Mgr. Jitka Zavřelová, Mgr. Ing. Petr Šuránek a JUDr. Milan Podhrázký. Nejvyšší správní soud se proto nejprve zabýval tím, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu k těmto třem soudcům. Teprve byla-li by shledána důvodnou a byli-li by tito soudci vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, přistoupil by Nejvyšší správní soud „v druhé fázi“ ke zkoumání podjatosti ostatních soudců krajského soudu.

Jmenovaní soudci se k námitce podjatosti shodně vyjádřili v tom smyslu, že jim nejsou známy žádné skutečnosti, které by zavdávaly pochybnosti o jejich nepodjatosti, a že veškeré osoby, které v dané věci vystupují, jsou jim známy pouze z úředního styku a jejich vztah k nim je neutrální.

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc

odnímána zákonnému (příslušnému) soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

Z námitky podjatosti vznesené žalobcem vyplývá, že podjatost členů senátu 45 A krajského soudu dovozuje z postoje soudců tohoto senátu vůči sobě, z předchozího rozhodování tohoto senátu a z okolností týkajících se žalovaného a osoby zúčastněné na řízení.

Nejvyšší správní soud se nezabýval tvrzenou korupcí žalovaného a osoby zúčastněné na řízení, protože relevantním hlediskem pro posuzování námitky podjatosti je existence důvodné pochybnosti o nepodjatosti soudců pro jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Okolnosti týkající se výlučně žalovaného a osoby zúčastněné na řízení tedy nemohou být důvodem podjatosti soudců rozhodujícího senátu.

Dále Nejvyšší správní soud nepřisvědčil žalobci v tom, že důvodem podjatosti je tvrzené krytí zločinů komunismu ze strany soudců rozhodujícího senátu. Z § 8 odst. 1, věty třetí, s. ř. s. jednoznačně plyne, že důvodem pro vyloučení soudců není jejich postup v dané věci či v jiných věcech. Toho si žalobce ostatně musí být již vědom, neboť o námitkách legalizace podvodů a krytí zločinů komunismu soudem v jiných věcech žalobce Nejvyšší správní soud shodně rozhodl usnesením ze dne 1. 6. 2012, č. j. Nao 38/2012 – 15, případně usnesením ze dne 17. 4. 2014, č. j. Nao 146/2014 – 22.

Konečně Nejvyšší správní soud nepřisvědčil žalobci ani v tom, že důvod podjatosti je dán postojem soudců rozhodujícího senátu vůči jeho osobě. Tvrzení žalobce je obecné, nevypovídá nic o tom, jaký by tento postoj měl být. Senát 45 se dle žalobce „omezuje na soustavné poškozování mé osoby a stranění praktikám žalovaného,“ ze soudního spisu je však zřejmé, že žalobce zejména nesouhlasí s postupem krajského soudu, který jej osvobodil od soudního poplatku pouze ve výši 90 %, nikoliv v plné výši. Bezprostředně po poučení o možnosti podat námitku podjatosti totiž žalobce krajskému soudu doslovně sdělil: „Pokud se cítí senát 45 A – KS-Praha podjatý k věci, pak je na něm, aby tuto podjatost sám přiznal. Nemám důvod tuto vznášet soudce KS-Praha za služné jenž má, musí jednat dle čl. 90 ústavy a dle čl. 36+38 LZPaS. ... Tedy pokud došlo k postupu porušující čl. 81+82 ústavy se vztahu k senátu 45 A KS-Praha pak žádám, aby sám toto přiznal a uvedl sám podjatost.“ (podání žalobce ze dne 26. 3. 2014 na čísle listu 75 spisu krajského soudu). Námitku podjatosti žalobce vznesl až poté, co mu krajský soud nepřiznal osvobození od soudního poplatku i ve zbylé částce 300 Kč. Protože postup soudu v dané věci není důvodem podjatosti a obecné námitky žalobce nic bližšího o postoji jmenovaných soudců vůči osobě žalobce nevypovídají, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka není důvodná.

Za situace, kdy rovněž dotčení soudci vyloučili existenci skutečností, jež by mohly být důvodem jejich podjatosti, a ani jiná skutečnost obsažená v soudním spisu o případné podjatosti těchto soudců nesvědčí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že soudci Mgr. Jitka Zavřelová, Mgr. Ing. Petr Šuránek a JUDr. Milan Podhrázký nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 45 A 9/2014.

Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že o návrhu žalobce na ustanovení zástupce pro podání námitky podjatosti samostatně nerozhodoval. Pro posouzení námitky podjatosti jsou rozhodná skutková tvrzení žalobce, která vypovídají o vztahu soudců k němu nebo k projednávané věci. Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalobce pro uvedení takovýchto okolností nezbytně potřeboval pomoc zástupce, jak to vyžaduje § 35 odst. 8 s. ř. s., neboť zástupce žalobce by o vztahu soudců k žalobci či k věci nemohl sdělit více než sám žalobce.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. července 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu